

Міністерство освіти і науки України
Національний університет біоресурсів і природокористування України
ВП НУБіП України «Бережанський агротехнічний інститут»
ВШТІП Академія прикладних наук у Познані (Польща)
Університет менеджменту та підприємництва у Валбжиху (Польща)
Університет третього віку у Громадці (Польща)
Університет економіки у Бидгощі (Польща)
Економіко-гуманітарний університет у Варшаві (Польща)
Жешувський університет (Польща)
Поморська Академія в Слупську (Польща)
Познанський університет економіки та бізнесу (Польща)
Гартмут Дюбек Товариство економічного і структурного розвитку з обмеженою
відповідальністю (Німеччина)
Хмельницький національний університет
ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»
ЗВО «Подільський державний університет»
Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника
Державний біотехнологічний університет м. Харків
Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького
Калуський політехнічний фаховий коледж

Матеріали ІХ Міжнародної науково-практичної конференції
**«Сталий розвиток аграрної сфери: інженерно-економічне
забезпечення»**

Бережани – 2024

УДК 654.071
С 76

*Рекомендовано Вченою радою ВП НУБіП України «Бережанський агротехнічний інститут»
(Протокол № 3 від 31.10. 2024 року)*

Рецензенти:

*І. Ф. Баланюк, доктор економічних наук, професор
М. В. Диха, доктор економічних наук, професор
А. Д. Чикуркова, доктор економічних наук, професор*

Редакційна колегія:

*к.е.н., доцентка М. С. Пономарьова (голова); д.е.н., професорка Д. І. Шеленко (замісник);
dr. n. sp. Grzegorz Konieczny; dr. n. e. Paulina Kolisnichenko, д.е.н., професорка Л. С. Сас.,
член-кореспондент, д.е.н., професор Шпикуляк О. Г., к.е.н., доцентка Т. О. Гуренко;
к.е.н. М. Р. Куляк, к.т.н., доцентка Р. М. Лещій*

Відповідальна за випуск:

докторка економічних наук, професорка С. М. Судомир

«Сталий розвиток аграрної сфери: інженерно-економічне забезпечення», матеріали ІХ Міжнародної науково-практичної конференції ВП НУБіП України «Бережанський агротехнічний інститут». Запоріжжя: ФО-П Однорог Т.В., 2024. С. 289.

ISBN 978-617-7823-77-2

Проведення конференції зареєстровано в ДНУ «Український інститут науково-технічної експертизи та інформації»: Посвідчення № 529 від 27.09.2024 р.

У збірнику вміщено матеріали ІХ Міжнародної науково-практичної конференції **«Сталий розвиток аграрної сфери: інженерно-економічне забезпечення»** ВП НУБіП України «Бережанський агротехнічний інститут», що відбулася 23 жовтня 2024 року у ВП НУБіП України «Бережанський агротехнічний інститут».

Збірник охоплює основні напрями інженерно-економічних наук.

Для науковців, викладачів, аспірантів, студентів закладів вищої освіти.

Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, галузевої термінології, імен власних та інших відомостей.

@ ВП НУБіП України «Бережанський агротехнічний інститут»

Рибофлавін і нікотинова кислота більш стійкі під час технологічної та кулінарної обробки, ніж тіамін. Хоча в окремих випадках є вказівки на те, що зберігається тільки 60-85% рибофлавіну і нікотинової кислоти, але більшість даних доводить значну стійкість цих вітамінів. Стерилізуючі дози іонізуючого опромінення можуть зруйнувати 25% рибофлавіну, і 10% нікотинової кислоти.

Вітамін В₆ є відносно нестійким до нагрівання. Ступінь збереження його в смаженому м'ясі становить 45-65%. Під час обробки іонізуючим опроміненням зберігається 75% вітаміну В₆, наявного в сирій подрібненій яловичині [3,5].

Пантотенова кислота, біотин, фолієва кислота і вітамін В₁₂ є цілком стійкими в процесі теплової та іншої технологічної обробки. Проведені дослідження вмісту вітамінів у жирі, який утворюється під час смаження м'яса, дають підстави припускати, що з деяких шматків до 10-15% вітамінів переходять у жир. Отже, такий жир можна з успіхом використовувати в соусах і підливках для підвищення їхньої поживної цінності.

Список використаних джерел:

1. Технологія м'яса та м'ясних продуктів : підруч. / [М. М. Клименко, Л. Г. Віннікова, І. Г. Береза та ін.] ; за ред. М. М. Клименка. – К. : Вища освіта, 2006. – 640 с.
2. Фединяк, Р. І., & Пеленьо, Р. А. (2024). Органолептичні показники та хімічний склад м'яса індиків за наявності «наминів» кіля. *Scientific Progress & Innovations*, 27(1), 193–198. <https://doi.org/10.31210/spi2024.27.01.33>
3. Янчева М. О., Пешук Л. В., Дроменко О. Б. Фізико-хімічні та біохімічні основи технології м'яса та м'ясопродуктів: Навч. пос. — К.: Центр учбової літератури, 2009. — 304 с.
4. Цехмістренко С.І. Біохімія м'яса та м'ясопродуктів: Навч. посібник / С.І. Цехмістренко, О.С. Цехмістренко. – Біла Церква, 2014. – 192 с.
5. Головка М. П., Власенко І. Г., Головка Т. М., Семко Т. В. Технологія м'яса та м'ясопродуктів з елементам НАССР: Навчальний посібник. – Х.: Світ Книг, 2021. - 438 с.

Ірина ГОНЧАРОВА,

к. с.-г. наук, доцент

Павло ВЕЛИКОРОД

здобувач вищої освіти СВО «магістр»

спеціальність «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва»

Державний біотехнологічний університет,
м. Харків, Україна

ЖИТТЄВІСТЬ ЯК ВАЖЛИВИЙ ФАКТОР ВИСОКОЇ ПРОДУКТИВНОСТІ СВИНЕЙ

З усіх видів сільськогосподарських тварин свині є найвимогливішими до годівлі, догляду та умов утримання. Тривала робота людини з удосконалення свині, як продуктивниці м'яса і сала, проводилася в напрямі всебічного задоволення дедалі зростаючих вимог організму тварин до умов існування у

зв'язку зі зростанням їхньої продуктивності. Розвиваючи у свині одночасно особливо цінні господарсько корисні якості: плодючість і скоростиглість, людина створювала для свині сприятливі умови, всіляко захищаючи її від безпосередньої контрастної дії природних чинників: низьких температур, режиму змінних температурних умов довкілля, прямого сонячного впливу, різко обмежувала, а часом зовсім унеможлиблювала прогулянки свиней, позбавляючи їх моціону [2-4]. У багатьох господарствах укоренилася беззмінна концентратна годівля, хоча й високопоживна за рівнем енергії, що доставляється організму, але свідомо неповноцінна з біологічної та фізіологічної точки зору. Зайвою недостатньо обґрунтованою і не виправданою ретельністю - варінням, тривалим пропарюванням кормів - ще більше знецінювалася ця мало задовільна за якістю годівля. Усе це призвело до того, що свині в цих випадках набували перерозвиненої й ослабленої конституції, розпещувалися, мали підвищену вимогу до догляду, утримання та годівлі. У свиней знижувалася життєвість. Вони ставали набагато чутливішими до різних умов зовнішнього середовища і піддавалися всякого роду захворюванням заразного і незаразного характеру більшою мірою, ніж інші сільськогосподарські тварини. У зв'язку зі зниженою життєвістю продуктивність свиней менш стійка, порівняно з іншими видами сільськогосподарських тварин. У багатьох випадках зниження життєвості свиней зумовлене і відсутністю цілеспрямованої племінної роботи, або її занедбаністю, застосуванням родинного розведення без урахування негативних наслідків такого розведення. Безсистемне використання разових маток у господарствах, які не ведуть правильної племінної роботи, призводить до того ж самого і врешті-решт до занепаду свиноферм. Тому одним із найважливіших завдань у свинарстві необхідно вважати завдання підтримання і підвищення життєвості свиней у всіх господарствах, особливо в тих, де в цьому відношенні не все благополучно.

Продуктивність тварин - це результат життєдіяльності організму в цілому. Рівень продуктивності та господарська її ефективність визначаються спадковими властивостями тварин та умовами їхньої експлуатації - годівлею, доглядом та утриманням. Водночас стійкість продуктивності тісно пов'язана з життєвістю тварин [1, 5, 7]. Життєвість - це інтенсивність життєвого процесу, з якою живий організм вступає в єдність з умовами життя, асимілює певні умови зовнішнього середовища і будує своє тіло. У свиней життєвість проявляється в гарному апетиті, у використанні поживних речовин їжі та високій оплаті корму, у виживаності та швидшому рості молодняка, у плодючості, міцності конституції, здоров'ї, стійкості проти хвороб і в здатності пристосовуватися до мінливих умов життя. Життєвість створюється статевим процесом і підвищується внаслідок об'єднання статевих клітин кнура та свиноматки, які різняться певною мірою за біохімічним складом і спрямованістю в них обміну речовин. Але запліднення є не єдиним джерелом створення і підвищення життєвості. Несхожі умови утримання кнурів і свинок (різний режим годівлі, утримання, кліматичний фактор) і ті самі умови перед спарюванням можуть

слугувати джерелом підвищення життєвості. Водночас протягом усього життя необхідно створювати тваринам такі корисні умови зовнішнього середовища, які посилювали б їхню життєвість. Крім умов життя, відносять до методів підвищення життєвості сільськогосподарських тварин подвійне спарювання, кратне спарювання, міжпородне схрещування, добір і підбір. Спарювання дорослих самців з усталеною спадковістю з молодими самками або молодих самців з дорослими самками збільшує відмінність між статевими клітинами, що об'єднуються, внаслідок чого також підвищується життєвість приплоду [3, 6]. На сьогодні розроблено практичні методи підвищення життєвості тварин різного виду зміною умов життя самців і самок під час підготовки їх до спарювання. Із чинників впливу на організм самців і самок під час підготовки їх до спарювання і під час спарювання особливий інтерес представляє чинник зовнішнього середовища як годівля.

Список використаних джерел:

- 1.Березовський М. Д. Селекція свиней великої білої породи в Україні / Березовський М. Д. – К. : Арістей, 2006. – С. 6–25.
- 2.Войтенко С. Л. Генотип свиней і його вплив на відгодівельні ознаки / Войтенко С. Л., Шаферівський Б.С.// Вісник Сумського національного аграрного університету .– 2013 .– № 1(22) .– С. 26-27
- 3.Лісний В.А. Ефективність використання перспективного генофонду свиней у системі гібридизації / В. А. Лісний, Т. М. Лісна, В. І. Новицька // Таврійський науковий вісник . – Херсон, 2011. – Вип. 76. – Ч. 2. – С. 15-18.
- 4.Мысик А.Т. Состояние и направление развития свиноводства / А.Т.Мысик// Міжвід. темат.наук.зб. «Свинарство».– Полтава, 2014.– Вип. 65. – С.8-14.
- 5.Породи та породовипробування свиней в Україні / Нагаєвич В.М., Рибалко В.П., Герасимов В.І.та ін. – Харків: ХНАУ, 2005. – 94с.
- 6.Тимошенко Н. Качество свинины зависит от породы / Н. Тимошенко, Н. Садовая // Животноводство России. – 2006. – № 2. – С. 35.
- 7.Федоренкова Л. А. Генотип свиней и его влияние на откормочные и мясные качества / Л. А. Федоренкова, Р.И.Шейко, Н.М.Храмченко и др. // Збірник наукових праць Вінницького національного аграрного університету. – Серія: Сучасні проблеми селекції, розведення та гігієни тварин . – 2012. – № 4 (62). – С. 132-135.

Уляна ДОДІВАН,
здобувач другого (магістерського) рівня
спеціальності 015 Професійна освіта
Марина ПОНОМАРЬОВА,
к. е. н., доцент кафедри ЮНЕСКО
«Філософія людського спілкування» та соціально-гуманітарних дисциплін
Державний біотехнологічний університет,
м. Харків, Україна

ІНТЕРАКТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ФОРМУВАННІ ПРЕДМЕТНО-МЕТОДИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ